
ARTYKUŁY

EUGENIUSZ KAROL CHYLEK

Ministerstwo Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej
Warszawa

STRUKTURA ORGANIZACYJNA ORAZ ROLA I ZADANIA DORADZTWA NA RZECZ ROZWOJU ROLNICTWA I OBSZARÓW WIEJSKICH PO WPROWADZENIU REFORM W POLSCE

Reformy systemowe: ustrojowa i administracyjna, wprowadzone na przełomie roku 1998 i 1999 doprowadziły w Polsce do daleko idących zmian w podziale terytorialnym i kompetencyjnym. Spowodowało to przypisanie nowych jakościowo i obszarowo zadań zarówno dla administracji państwowej jak i samorządu terytorialnego, którego znaczenie polityczne, a zwłaszcza administracyjne i gospodarcze zostało zdecydowanie wzmocnione. Dokonane z inicjatywy Rządu, z poparciem i akceptacją Parlamentu zmiany objęły również zakres i obszar działania w sferze wsi i rolnictwa. W świetle dokonanych zmian należy podkreślić także fakt ustawowego określenia podziału kompetencyjnego i przyporządkowania resortowi rolnictwa i państwowej administracji wojewódzkich instytucji doradczych, pracujących na rzecz rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich.

Wstęp

Proces integracji ze Wspólnotami Europejskimi zakończy się podpisaniem dokumentów wprowadzających Polskę do struktur Unii Europejskiej. Te działania, w końcowym swoim etapie, w sposób całościowy wprowadzą nas w sferę przestrzeni otwartej zarówno w skali europejskiej jak i globalnej, w której zależności gospodarcze, polityczne i naukowe wyznaczać będą pozycje każdego kraju na arenie międzynarodowej. Konieczne jest więc dynamiczne zwielokrotnienie

naszych umiejętności w zakresie tworzenia i absorpcji rozwiązań pozwalających na realizację procesów przyspieszających zachodzące procesy adaptacyjne do warunków gospodarki rynkowej, w ramach europejskich i światowych organizacji gospodarczych. Pozostanie na dotychczasowym, niskim poziomie skuteczności procesów innowacyjnych, spowodować może, że funkcjonować będziemy na peryferiach rozwoju cywilizacji XXI wieku. Ma to szczególne znaczenie w sferze gospodarki żywnościowej, w tym zwłaszcza rolnictwa, segmentów zarówno poniżej jak i powyżej tego obszaru gospodarki, a także w kompleksie problematyki związanej z obszarami wiejskimi. Uwzględniając konieczność adaptacji polskiego rolnictwa i warunków rozwoju wsi do wyzwań związanych z okresem transformacji gospodarki i zrzeszania się ze Wspólnotami Europejskimi w zespole doradztwa departamentu spraw społecznych i oświaty resortu rolnictwa podjęło działania zmierzające do poprawy funkcjonowania jednej z najważniejszych instytucji otoczenia rolnictwa. Realizację tego zadania podjęto uwzględniając następujące ważne elementy wskazujące, że:

- zmiany w rolnictwie muszą się dokonać głównie w sferze pozarolniczej,
- badania naukowe i doradztwo są głównymi instrumentami służącymi modernizacji rolnictwa i wspomagającym rozwój wsi,
- doradztwo jest jednym z najważniejszych instrumentów interwencji państwa i ma charakter powszechny i ogólnodostępny,
- istnienie sprawnie funkcjonującej instytucji doradczej realizującej politykę państwa, zajmującej się doradztwem, edukacją, upowszechnianiem innowacji w rolnictwie, informacją i procesami dostosowawczymi do wymagań gospodarki rynkowej jest warunkiem niezbędnym modernizacji rolnictwa i wielofunkcyjnego rozwoju wsi.

Podstawowe zadania doradztwa na rzecz wsi i rolnictwa

W realizacji celów polityki w stosunku do rolnictwa i przeobrażeń na obszarach wiejskich istotną rolę odgrywać będą przede wszystkim instrumenty interwencji państwa. Doradztwo, współpracując z podmiotami tworzącymi i przetwarzającymi informację, stanowi w realizacji tej polityki strategicznie ważną instytucję. Sprawny przepływ informacji i efektywne doradztwo, są niezbędnymi warunkami właściwego funkcjonowania w sferze rolnictwa i obszarów wiejskich mechanizmów polityki państwa. Stanowią one elementy obecne w realizacji każdego z celów tej polityki, choć nie cel sam w sobie. Doradztwo i informacja obejmują nie tylko tradycyjne zagadnienia technologiczne produkcji rolniczej, ale przede wszystkim zagadnienia marketingu, zarządzania, jakości, dostosowywania systemowych rozwiązań organizacyjnych i gospodarczych do integracji z Unią Europejską, w tym również możliwości korzystania z wprowadzanych w okresie przedakcesyjnym instrumentów polityki strukturalnej.

W związku z planowanymi zmianami organizacyjnymi zarówno w zakresie zarządzania polityką wobec rolnictwa i obszarów wiejskich jak i sposobem jej realizacji Ministerstwo Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej podjęło pracę nad precyzyjnym określeniem zakresu zadań związanych z organizacją doradztwa na rzecz rolnictwa i obszarów wiejskich. W aktualnej sytuacji ekonomicznej rolnictwa i niezbędnych przemian systemowych na obszarach wiejskich oraz w całej gospodarce państwa, doradztwu przyporządkowane zostały również ważne zadania związane z intensywnym dostosowywaniem się do integracji z Unią Europejską. Ten szczególnie obszar oddziaływania, w tak newralgicznym a jednocześnie trudnym okresie przemian, wymaga kompleksowego i skutecznego działania w zakresie:

- realizacji zadań wynikających z przyjętych przez Rząd i Parlament narodowych strategii i programów rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich;
- poprawy efektywności procesów innowacyjnych, warunkujących realizację polityki rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich;
- konieczności realizacji rozszerzonej współpracy z samorządem terytorialnym.

Realizacja ww. zadań związana jest z działaniami o charakterze interwencyjnym państwa i w tym zakresie wynika z konieczności:

- zapewnienia stabilnych warunków dla realizowanej polityki państwa wobec wsi i rolnictwa,
- realizacji adresowanych programów, nakierowanych na regulację procesów:
 - modernizacyjnych w poszczególnych branżach gospodarki żywnościowej,
 - przyspieszenia przemian strukturalnych obszarów wiejskich.
- zapewnienia rządowi możliwości skutecznej realizacji ustaleń wynikających z negocjacji członkowskich z Unią Europejską,
- realizacji zapisów rozporządzeń UE (m.in. Rozporządzenia Rady nr 950/97, z dnia 20 maja 1997 r., w sprawie zwiększania efektywności struktur rolnych),
- zapewnienia właściwego przygotowania programów pracy dla instytucji pozarządowych działających na rzecz rozwoju rolnictwa, dostosowując je do realizacji Wspólnej Polityki Rolnej /CAP/,
- ścisłej współpracy doradztwa z instytucjami naukowymi, organizacjami branżowymi oraz przedsiębiorstwami, w zakresie gromadzenia, przetwarzania i upowszechniania informacji,
- realizacji programów wspierających powstanie alternatywnych źródeł zarobkowania, w tym również programów tworzenia nowych miejsc pracy, aby umożliwić odpływ siły roboczej z rolnictwa do zawodów pozarolniczych,
- realizacji programu powszechnego i bezpłatnego świadczenia usług doradczych.

Polska, deklarując chęć wejścia w struktury Wspólnot Europejskich jest zeterminowana rozwiązaniami obowiązującymi w Unii Europejskiej, w tym wspomnianym Rozporządzeniem Rady nr 950/97, z dnia 20 maja 1997 r., w sprawie zwiększania efektywności struktur rolnych. Zmiany w ramach Wspólnej Polityki Rolnej /CAP/ i Regionalnej Polityce Strukturalnej, przyjęte przez Komisję w dokumencie „Agenda 2000” do realizacji w marcu 1999 r. oraz wskazania dla Polski zawarte w dokumencie Komisji „Partnerstwo dla Członkostwa”, wynikające z ubiegania się o członkostwo w Unii Europejskiej, nakładają na rząd, ale także i na całe społeczeństwo ważne i zarazem terminowe zadania. Ich skuteczna realizacja zadecyduje, o tym w jakiej kondycji ekonomicznej i organizacyjnej, a zwłaszcza kiedy staniemy się krajem i społeczeństwem Wspólnot Europejskich.

Doradztwo rolnicze jest działalnością w ramach której realizuje się niezwykle ważną, bezpośrednią pomoc państwa dla najbardziej potrzebujących - mieszkańców obszarów wiejskich, rolników - członków izb rolniczych, małych i średnich przedsiębiorców, przedstawicieli samorządu terytorialnych. Zorganizowane poprzez doradztwo wsparcie dotyczy między innymi:

- podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- organizowania się rolników w branżowe grupy producenckie, marketingowe, związki, stowarzyszenia i różne organizacje rolnicze,
- wprowadzanie najnowszych rozwiązań z zakresu marketingu, ekonomii, zarządzania, a także nowoczesnych technik i technologii produkcji rolniczej,
- kreowanie alternatywnych źródeł dochodu zarówno w produkcji, jak i usługach dla tych, którzy nie utrzymują się z produkcji rolniczej.

Doradztwo, bez względu gdzie i w jakich warunkach działa, przechodzi stałą ewolucję, zmienia się w zależności od panującej koniunktury rynkowej i potrzeb tych, którym doradztwo jest niezbędne. Instytucja ta w Polsce, dostosowuje się do współczesnych wymagań, podlega przemianom, wyciągając wnioski zarówno ze swojej dotychczasowej działalności jak i efektywnego doradztwa krajów Unii, a także krajów OECD. Przyjęte i realizowane dotychczas kierunki działania wskazują, że doradztwo reorientować się będzie na zagospodarowywanie trudnych i wrażliwych obszarów w rolnictwie i jego otoczeniu oraz na obszarach wiejskich. Działania te mogą, przy racjonalnej polityce interwencji państwa, spowodować dokonanie oczekiwanych przemian. Proces ten przebiegać powinien w warunkach uwzględniania najlepszych sprawdzonych w praktyce rozwiązań, pomijając fazy światowych eksperymentów w omawianej dziedzinie.

Reforma systemu doradztwa w Polsce

W dniu 13 października 1998 r., Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uchwalił ustawę: „Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną”. Ustawa określa, że z dniem 1 stycznia 1999 r. ośrodki doradztwa rolniczego

W wyniku podjętej działalności Krajowego Centrum Doradztwa przystąpiono do opracowania zasad współpracy obejmujących sferę oddziaływania terytorialnego na procesy realizowanej polityki rolnej, poprzez pracę poszczególnych Regionalnych Centrów Doradztwa Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich i ośrodki doradztwa rolniczego.

Ośrodki Doradztwa Rolniczego będące w gestii wojewodów będą wykonywały statutowe zadania jakie wyznaczy dla nich właściwy Wojewoda, który określi również dla tych jednostek strukturę organizacyjną oraz zasady współpracy ze Społeczną Radą Doradztwa. Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej podjął współpracę z wojewodami przy określeniu ujednoliconej struktury organizacyjnej doradztwa, na podstawie przygotowanego przez resort ramowego statutu wojewódzkiego ośrodka doradztwa rolniczego.

Działalność Krajowego Centrum Doradztwa Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich, jako instytucji wspierającej realizację polityki Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej oraz nadzór wojewodów nad wojewódzkimi ośrodkami doradztwa rolniczego, pozwoli na:

1. Stworzenie stabilnych warunków dla funkcjonowania doradztwa jako instrumentu realizowanej polityki państwa wobec wsi i rolnictwa.
2. Zapewnienie wykwalifikowanej kadry dla doradztwa na rzecz rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich.
3. Stworzenie systemu podnoszenia i zdobywania nowych kwalifikacji ludności pracującej w rolnictwie i w jego otoczeniu.

Zadania Krajowego Centrum Doradztwa Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich

Poprawa przygotowania zawodowego na rzecz rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich z wykorzystaniem doradztwa, podobnie jak to miało i ma miejsce w krajach Unii Europejskiej, powinna przyspieszyć realizację funkcji adaptacyjnych, wyrównawczych, i reedukacyjnych.

Działalność Krajowego Centrum Doradztwa ma szczególne znaczenie w kontekście procesu integracji ze strukturami Wspólnot Europejskich. Zapewni również rządowi możliwość skutecznej realizacji ustaleń wynikających z negocjacji członkowskich z Unią Europejską, dotyczących zmian w sferze polityki rolnej i polityki rozwoju obszarów wiejskich. Do podstawowych zadań Centrum należą między innymi:

- zorganizowanie trwałego systemu podnoszenia i zdobywania kwalifikacji zawodowych dla rolników i mieszkańców wsi,
- programowanie i wdrażanie rozwiązań systemowych związanych z organizacją i rozwojem doradztwa rolniczego,

- opracowywanie analiz i prognoz dotyczących doradztwa rolniczego,
- doskonalenie zawodowe kadr doradczych z uwzględnieniem zdobywania specjalizacji zawodowych,
- realizacja programów z zakresu doradztwa,
- współpraca w opracowywaniu modeli zawodów w zakresie gospodarki żywnościowej i rozwoju obszarów wiejskich,
- współpraca z Centrami Kształcenia Praktycznego, Centrami Kształcenia Ustawicznego i szkołami kształcącymi w zawodach rolniczych, gospodarki żywnościowej oraz współudział w doskonaleniu nauczycieli wymienionych placówek i szkół na rzecz zapewnienia realizacji strategii rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich,
- współpraca z jednostkami badawczo-rozwojowymi w zakresie wdrażania i upowszechniania wyników badań naukowych w praktyce rolniczej,
- tworzenie krajowego systemu informacji i baz danych dla potrzeb doradztwa rolniczego,
- organizacja szkoleń, pokazów, seminariów i konferencji i innych form oświatowych na rzecz rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich,
- prowadzenie działalności wydawniczej, w tym wydawanie materiałów szkoleniowych i czasopisma fachowego dla doradztwa,
- przygotowywanie i wydawanie materiałów informacyjnych dotyczących możliwości i warunków korzystania ze środków pomocowych Unii Europejskiej,
- współudział w przygotowaniu kadr do zarządzania i kontroli wykorzystania pomocy finansowej dla rolnictwa i obszarów wiejskich z Unii Europejskiej i Banku Światowego,
- współudział w działalności na rzecz młodego pokolenia zamieszkującego obszary wiejskie,
- współpraca z partnerami zagranicznymi w zakresie działalności doradczej i kształcenia ustawicznego pracowników doradztwa rolniczego, rolników i mieszkańców wsi,
- realizacja zadań wynikających z polityki regionalnej i lokalnej zawartej w międzynarodowych oraz narodowym programie rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich.

Niezwykle ważnymi, uzupełniającymi celami działalności Krajowego Centrum Doradztwa, we współpracy z innymi instytucjami doradczymi będzie:

- współdziałanie przy opracowywaniu rozwiązań prowadzących do racjonalizacji kosztów jakie ponosi Państwo na rzecz rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich,
- ułatwienie wszystkim zainteresowanym dostępu do wiedzy o Unii Europejskiej i procedur związanych z opracowywaniem aplikacji o środki

W wyniku podjętej działalności Krajowego Centrum Doradztwa przystąpiono do opracowania zasad współpracy obejmujących sferę oddziaływania terytorialnego na procesy realizowanej polityki rolnej, poprzez pracę poszczególnych Regionalnych Centrów Doradztwa Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich i ośrodki doradztwa rolniczego.

Ośrodki Doradztwa Rolniczego będące w gestii wojewodów będą wykonywały statutowe zadania jakie wyznaczy dla nich właściwy Wojewoda, który określi również dla tych jednostek strukturę organizacyjną oraz zasady współpracy ze Społeczną Radą Doradztwa. Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej podjął współpracę z wojewodami przy określeniu ujednoliconej struktury organizacyjnej doradztwa, na podstawie przygotowanego przez resort ramowego statutu wojewódzkiego ośrodka doradztwa rolniczego.

Działalność Krajowego Centrum Doradztwa Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich, jako instytucji wspierającej realizację polityki Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej oraz nadzór wojewodów nad wojewódzkimi ośrodkami doradztwa rolniczego, pozwoli na:

1. Stworzenie stabilnych warunków dla funkcjonowania doradztwa jako instrumentu realizowanej polityki państwa wobec wsi i rolnictwa.
2. Zapewnienie wykwalifikowanej kadry dla doradztwa na rzecz rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich.
3. Stworzenie systemu podnoszenia i zdobywania nowych kwalifikacji ludności pracującej w rolnictwie i w jego otoczeniu.

Zadania Krajowego Centrum Doradztwa Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich

Poprawa przygotowania zawodowego na rzecz rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich z wykorzystaniem doradztwa, podobnie jak to miało i ma miejsce w krajach Unii Europejskiej, powinna przyspieszyć realizację funkcji adaptacyjnych, wyrównawczych, i reedukacyjnych.

Działalność Krajowego Centrum Doradztwa ma szczególne znaczenie w kontekście procesu integracji ze strukturami Wspólnot Europejskich. Zapewni również rządowi możliwość skutecznej realizacji ustaleń wynikających z negocjacji członkowskich z Unią Europejską, dotyczących zmian w sferze polityki rolnej i polityki rozwoju obszarów wiejskich. Do podstawowych zadań Centrum należą między innymi:

- zorganizowanie trwałego systemu podnoszenia i zdobywania kwalifikacji zawodowych dla rolników i mieszkańców wsi,
- programowanie i wdrażanie rozwiązań systemowych związanych z organizacją i rozwojem doradztwa rolniczego,

- opracowywanie analiz i prognoz dotyczących doradztwa rolniczego,
- doskonalenie zawodowe kadr doradczych z uwzględnieniem zdobywania specjalizacji zawodowych,
- realizacja programów z zakresu doradztwa,
- współpraca w opracowywaniu modeli zawodów w zakresie gospodarki żywnościowej i rozwoju obszarów wiejskich,
- współpraca z Centrami Kształcenia Praktycznego, Centrami Kształcenia Ustawicznego i szkołami kształcącymi w zawodach rolniczych, gospodarki żywnościowej oraz współudział w doskonaleniu nauczycieli wymienionych placówek i szkół na rzecz zapewnienia realizacji strategii rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich,
- współpraca z jednostkami badawczo-rozwojowymi w zakresie wdrażania i upowszechniania wyników badań naukowych w praktyce rolniczej,
- tworzenie krajowego systemu informacji i baz danych dla potrzeb doradztwa rolniczego,
- organizacja szkoleń, pokazów, seminariów i konferencji i innych form oświatowych na rzecz rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich,
- prowadzenie działalności wydawniczej, w tym wydawanie materiałów szkoleniowych i czasopisma fachowego dla doradztwa,
- przygotowywanie i wydawanie materiałów informacyjnych dotyczących możliwości i warunków korzystania ze środków pomocowych Unii Europejskiej,
- współudział w przygotowaniu kadr do zarządzania i kontroli wykorzystania pomocy finansowej dla rolnictwa i obszarów wiejskich z Unii Europejskiej i Banku Światowego,
- współudział w działalności na rzecz młodego pokolenia zamieszkującego obszary wiejskie,
- współpraca z partnerami zagranicznymi w zakresie działalności doradczej i kształcenia ustawicznego pracowników doradztwa rolniczego, rolników i mieszkańców wsi,
- realizacja zadań wynikających z polityki regionalnej i lokalnej zawartej w międzynarodowych oraz narodowym programie rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich.

Niezwykle ważnymi, uzupełniającymi celami działalności Krajowego Centrum Doradztwa, we współpracy z innymi instytucjami doradczymi będzie:

- współdziałanie przy opracowywaniu rozwiązań prowadzących do racjonalizacji kosztów jakie ponosi Państwo na rzecz rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich,
- ułatwienie wszystkim zainteresowanym dostępu do wiedzy o Unii Europejskiej i procedur związanych z opracowywaniem aplikacji o środki

przedakcesyjne oraz w przyszłości tzw. środki strukturalne - w tym zwłaszcza Wspólnej Polityki Rolnej /CAP/,

- łagodzenie w środowiskach lokalnych na obszarach wiejskich procesów dostosowawczych do warunków procesu integracji ze Wspólnotami Europejskimi.

Mając na uwadze konieczność oddziaływania Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej na sposób realizacji polityki rolnej oraz rozwój obszarów wiejskich, przygotowano i uzgodniono z Ministrem Finansów **Projekt Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej na rok 1999** i tryb jego udzielania. Do tego rozporządzenia wprowadzono zapis stanowiący o tym, że Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej lub Wojewoda zleci na podstawie umowy wykonanie programu o zasięgu krajowym lub regionalnym, obejmującego temat wybrany z poniższych zagadnień:

1. Integracja polskiej gospodarki żywnościowej z gospodarką żywnościową UE.
2. Zarządzanie gospodarstwem rolnym i przedsiębiorstwem na obszarach wiejskich oraz małych i średnich miast.
3. Marketing w agrobiznesie.
4. Podstawowe aspekty prawne.
5. Aktywizacja społeczności lokalnej na obszarach wiejskich oraz małych i średnich miast.
6. Rozwój agrobiznesu w okresie długofalowym, ze szczególnym uwzględnieniem pomocy w prowadzeniu ksiąg rachunkowości rolnej i podatkowych.
7. Rozwój agroturystyki i turystyki na obszarach wiejskich oraz małych i średnich miast.
8. Organizacji rynków hurtowych i giełd.
9. Wdrażania nowych technologii.

Dotacje zgodnie z ww. rozporządzeniem przysługują również na realizację zadań związanych z:

- doskonaleniem zawodowym kadry doradczej,
- organizacją konferencji, sympozjów, olimpiad, konkursów, wystaw.

Realizacja tych zadań wymaga zaangażowania nie tylko budżetowych jednostek działających w sferze doradztwa, ale również wszystkich podmiotów, których celem działalności ujętym w ich statutach jest działalność szkoleniowa i doradcza na rzecz rozwoju rolnictwa, jego otoczenia i obszarów wiejskich.

Współpraca doradztwa z innymi instytucjami

Służby doradcze w Wojewódzkich Ośrodkach Doradztwa Rolniczego oraz w Krajowym Centrum Doradztwa Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich wraz ze swoimi oddziałami w Poznaniu i Krakowie oraz Regionalnymi Centrami Doradztwa będą miały za zadanie prowadzenia bardzo intensywnej działalności, współrealizując określoną przez administrację rządową politykę wobec rolnictwa i obszarów wiejskich. Poza współpracą z urzędami centralnymi i urzędami wojewódzkimi prowadzić będą intensywną współpracę z:

- parlamentem
- administracją samorządową szczebla wojewódzkiego, powiatowego i gminnego
- samorządem zawodowym rolników i innych grup zawodowych
- agencjami działającymi w zakresie rolnictwa, jego otoczenia i rozwoju obszarów wiejskich
- stowarzyszeniami, zrzeszeniami, grupami producentów, spółdzielniami itp.
- fundacjami
- placówkami naukowo-badawczymi i oświatowymi
- instytucjami prowadzącymi doradztwo na rzecz agrobiznesu i rozwoju obszarów wiejskich
- instytucjami Unii Europejskiej
- zagranicznymi instytucjami i organizacjami doradczymi w tym zwłaszcza z krajów OECD
- międzynarodowymi organizacjami działającymi na rzecz rolnictwa, rozwoju obszarów wiejskich i ochrony środowiska.

Dzięki zakresowi oddziaływania przyjąć należy, że doradztwo w okresie intensywnych przemian w rolnictwie i na obszarach wiejskich będzie realizować strategicznie ważne funkcje w procesie interwencji Państwa w sferę wsi i rolnictwa, a także pełnić rolę instytucji dostosowującej programy rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich do przyszłego członkostwa naszego kraju w strukturach Unii Europejskiej.

Podsumowanie

Doradztwo rolnicze, podobnie jak to miało i ma miejsce w krajach Unii Europejskiej, spełniać powinno funkcje adaptacyjne, wyrównawcze, i reedukacyjne. Osoby podejmujące nowe zadania na każdym stanowisku pracy muszą być do tych funkcji odpowiednio przygotowane. Wiele osób staje wobec konieczności uzupełniania wiedzy i umiejętności w nowych warunkach, jakie pojawiają się nie tylko w pracy zawodowej, ale również w warunkach procesu dostoso-

wawczego do wymagań Unii Europejskiej. Niski poziom wykształcenia ludności wiejskiej, zwłaszcza rolników, sprawia, że bezpłatne doradztwo jest i w najbliższych latach pozostanie skutecznie oddziaływującą formą interwencji państwa sprzyjającą procesom transformacji poprzez:

- powszechność usług (równy dostęp wszystkich rolników do usług doradczych),
- niekomercyjny charakter usług doradczych,
- wysoko wykwalifikowaną kadrą doradcą (wyhamowanie zjawiska negatywnej selekcji wśród pracowników służb doradczych),
- uspołecznienie doradztwa.

Efektywne wykorzystanie działalności na rzecz mieszkańców obszarów wiejskich, w tym zwłaszcza rolników, utworzonych struktur doradczych powinno przyczynić się do złagodzenia trudności występujących w warunkach zachodzących przemian systemowych. Istniejąca oferta doradztwa stać się powinna również płaszczyzną współpracy lokalnych władz samorządu terytorialnego, izb rolniczych, związków zawodowych i organizacji branżowych, pracodawców, fundacji, stowarzyszeń oraz jednostek badawczo-rozwojowych i oświatowych. Tym samym oczekiwać należy, że doradztwo w warunkach konstruktywnej współpracy, elastycznie i adekwatnie reagujące na potrzeby odbiorców, powinno realizować swoje statutowe cele wypełniając swoją misję, tak długo jak konieczny będzie interwencjonizm państwa w sferę wsi i rolnictwa.

MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE

1. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz. U. Nr 133, poz. 872 i Nr 162, poz. 1126).
2. Zarządzenie Nr 9 Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 18 grudnia 1998 roku, w sprawie utworzenia Krajowego Centrum Doradztwa Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich.
3. Zarządzenie Nr 3 Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 25 stycznia 1999 roku, zmieniające zarządzenie w sprawie utworzenia Krajowego Centrum Doradztwa Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich.
4. Spójna polityka strukturalna rozwoju obszarów wiejskich i rolnictwa - *projekt*.